

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Факультет обліку, фінансів та підприємницької діяльності

Присвячується
130-річчю НУХТ

Всеукраїнська
науково-практична
конференція

**«Актуальні проблеми
економічного та соціального
розвитку підприємств
харчової промисловості»**

24 — 25 квітня 2014 рік

КИЇВ НУХТ 2014

Голова секції — Л.М. Чернелевський, канд. екон. наук, проф.
Секретар секції — Т.Ю. Редзюк, ст. викл.

Ауд. В-613

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В РОЗВИТОК ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

В.В. Бевз

Національний університет харчових технологій

Проблема залучення інвестицій в економіку України на даний момент вирішується в умовах складної економічної ситуації у світі, коли попит на інвестиції значно перевищує їх пропозицію, а при практично повній відсутності власних засобів дедалі гостріше постає питання нестачі інвестиційних ресурсів для розвитку провідних ланок економіки. Розвиток сучасної економіки України неможливий без активізації інвестиційної діяльності. Залучення надійних інвестицій, розміщених їх на довгострокові терміни, забезпечать стабільний розвиток важливих ланок господарства, сприяють впровадженню нових технологій, використанню передового зарубіжного досвіду, розвитку малого і середнього бізнесу, зростанню інвестиційного потенціалу.

Висока енергосміність промисловості, значно впливає на конкурентоздатність і собівартість виробленої продукції. Низька енергоефективність економіки України зумовлена, перш за все, відсутністю пріоритету капіталовкладення в енергозбереження порівняно з іншими видами інвестицій, станом основних фондів підприємств, галузевою структурою економіки, рівнем її тінізації та багатьма іншими факторами [1, с. 8; 2, с. 25].

Аналізуючи проблему енергозбереження в Україні за сферами економіки, слід відмітити, що найбільшим споживачем енергії у виробничій сфері є промисловість. Згідно загальної національної програми енергозбереження, потенціал енергоефективності промисловості складає 58 % від загального потенціалу енергоефективності країни. Згідно оцінки Глобальної Стратегії Енергозбереження для України, за програмою EU/TACIS, потенціал енергоефективності проектів для промислових підприємств малого бізнесу складає близько 19% та середнього бізнесу — 15% [5].

Основу інвестиційної діяльності будь-якої держави визначають за обсягом прямих іноземних інвестицій та за інвестиціями в основний капітал.

Одним із основних джерел фінансування реалізації політики енергозбереження визначено загальнодержавний позабюджетний фонд енергозбереження. Поруч з власними коштами підприємств, вітчизняних та іноземних інвесторів цей Фонд повинен відігравати свою роль в забезпеченні заходів енергозбереження в бюджетній сфері і для впровадження енергозберігаючих проектів, що мають міжгалузевий характер.

Досліджуючи тенденції останніх років, можна стверджувати, що обсяг залучених іноземних інвестицій в Україну залишається незначним. У 2012 р. в іноземними інвесторами вкладено 6013,1 млн. дол. США прямих інвестицій, а їх загальний обсяг на кінець грудня 2012 року становив 54462,4 млн. дол. США, що на 8,2 % більше обсягів інвестицій на початок року.

Станом на 31.12.2012 року найбільша частка прямих іноземних інвестицій зосереджена у промисловості — 17166.7 млн.дол. (31,52 %), фінансовій діяльності — 16105.6 млн. дол. (29,57 %) та операціях з нерухомим майном, орендою, інжинірингу та надання послуг підприємцям — 9058.5 млн. дол. (16,63 %). збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій для промисловості в основному забезпечили такі її підгалузі, як виробництво харчових продуктів напоїв та тютюнових виробів з показником приросту в 818.0 млн. дол., (+36,82 %) і склали за 2012 рік 3039,9млн.дол США (21,59 % від загальної об'єму інвестицій в Україну). Обсяг внесених з початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 жовтня 2013 року склав 56,6 млрд. доларів, що на 2,3 % більше обсягів інвестицій на початок 2013 року, і в розрахунку на душу населення становить 1245,6 доларів.[6]

Беручи до уваги розміщення капіталів за напрямками, бачимо що в Україні інвестиційний потенціал сфери енергозбереження майже не використовують. Особливо, це стосується підприємств харчової промисловості.

Здебільшого гроші на зменшення енергозатрат надаються міжнародними організаціями або використовуються власні кошти підприємств.

Інвестор прийде, коли буде впевнений у поверненні власних коштів. Окрім того, бар'єром для бізнесу є складна дозвільна процедура та бюджетне законодавство, яке не дає гарантій. Не бажають інвестувати в енергоощадні проекти часто і через їх тривалу окупність. Промисловим підприємствам потрібно залучати інвестиції ще й для модернізації вже існуючих потужностей, адже саме після модернізації підприємство стає більш стійким до фінансових коливань.

Існує велика кількість обґрунтованих причин, через які Україну розглядають за кордоном як зону підвищеного ризику для довгострокових інвестицій. Основними причинами зниження активності інвестиційної діяльності в Україні є: несприятливий інвестиційний клімат; недосконала законодавча база; неналежна підготовка інвестиційних проектів та програм та їх недієвість; нерозвиненість інвестиційних інструментів та інвестиційного ринку.

Суттєву роль при вирішенні питань формування та проведення інвестиційної діяльності в сфері енергозбереження відіграє координація

вимог до порядку формування та проходження документів з енергетично ефективних інвестиційних проектів з боку вітчизняних та іноземних фінансових установ, інших організацій і приведення їх до рівня вимог світових та європейських банків. Це насамперед стосується методик визначення економічної ефективності енергозберігаючих заходів і механізму інвестування.

На противагу несприятливим факторам, Україна володіє низкою стратегічних переваг, які за умови проведення ефективної економічної та правової політики можуть зробити її однією з найбільш конкурентоспроможних країн регіону. Серед них: низький курс національної валюти; значний природно-ресурсний потенціал; високий рівень промислового виробництва, стратегічно вигідне географічне розташування, що обумовлює величезний експортний і транзитний потенціал держави, наявність готових незадіяних виробничих потужностей, кваліфіковані і відносно дешеві трудові ресурси, об'ємний внутрішній ринок, тощо

ЛІТЕРАТУРА

1. *Енергоефективність* як ресурс інноваційного розвитку: Національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році / [С.Ф. Єрмілов, В.М. Гесць, Ю.П. Яценко, В.В. Григоровський, В.Е. Лір та ін.]. — К.: НАЕР, 2009. — 93 с.

2. *Лір В.Е.* Економічний механізм реалізації політики енергоефективності в Україні / В.Е. Лір, У.Є. Письменна. — К.: НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув., 2010. — 208 с.

3. *Статистична* інформація [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> — офіційний сайт Державного комітету статистики України.

4. *Статистична* інформація [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.in.ukrproject.gov.ua> — офіційний сайт Державного комітету України з інвестицій та розвитку.

5. *Рапцун Н.В.* Рыночный анализ деятельности ЭСКО в Украине. — [Електронний ресурс] / Н. Рапцун — Режим доступу: http://escosys.narod.ru/2002_10/art04/htm.

6. *Портал* бізнес-ідей [Електронний ресурс] Режим доступу: http://business-tv.com.ua/news/derzhkomstat_ukraini_pidbiv_pidsumki_2013_roku